

Leens

Scheiding en Deling van de nalatenschap van Frederikus Cleveringa.

Erfgenamen zijn:

1. Bronno Frederikus Cleveringa.
  2. Anna Cleveringa met eheman Jan Ebels.
  3. Rudolphus Cleveringa.
  4. Burgemeester Rudolph Ebels, voormond,
Ds. Rudolph Bruiningh, sibbe-voogd,
Wibbe Veenhuisen, vreemde voogd) over Aaffien Frederica
) Bruiningh, minderjarige
) dochter van Ds. Bruiningh
) bij wln. Aaffien Clever-
) inga.
- Allen kinderen en kindskinderen van wln. Rigter Frederikus Cleveringa.

*olismolen
houtzagsmol*

Volgt S.& D. Toebedeeld wordt aan:

- sub. 1. een plaatse onder Eenrum groot 76 juk, meier Jan Hasekamp en diverse onroerende goederen.
- sub 2. diverse huizen en landerijen.
- sub 3. a. Het huys met de schuyre op eigen grond te Leens.
b. De zagemolen met de angetimmerte oylslagerie en alle deszelfs gereedschappen, droghuys, houdschuyr en knegts-woning op eigen grond staande tot Leens.
c. Calk-ovent, lesschuyre met annexen tot Leens gelegen.
d. verschillende perceelen land.
- sub 4 qq., verschillende percelen land.

=====
[Frederikus CLEVERINGA, Oylslager, Houtzaagmolenaar te Leens, gesubst.rigter tot Leens (1728, vd.Zijlma p.103), id. te Hornhuizen en Kloosterburen (1751, vd.Zijlma p.106)
tr.

Martjen STENHUIS.

Uit welk huwelijk:
=====

1. Bronno Frederikus CLEVERINGA, geb.1727, + Leens 4, begr.Leens 9 Jul. 1807, ongeh.
2. Anna Cleveringa tr. Jan Ebels.
3. Rudolphus CLEVERINGA, Oylmolenaar te Leens, geb./ged. Leens 6/8 Jan. 1741 + Leens 18 Sep. 1824, oud 83, huis nr.2.
tr.

Anna Margaretha MEES,

geb./ged. 1769/1770
+ Leens 16, begr.Leens 23 Feb. 1809

Uit welk huwelijk:

- a. Fredericus CLEVERINGA,
geb./ged. Leens 4/14 Feb. 1790
- b. Ella Cleveringa,
geb./ged. Leens 26/28 Aug. 1791,
tr.
Herman Adrianie Middendorp, Med.Dr. te Leens.
4. Aaffien Cleveringa, tr. Ds.Rudolph Bruiningh.

RA./Groningen. Minuten Notaris H.van Bolhuis.

Nr. 2789., dd. 4 December 1826.

Scheiding en Deling der nalatenschap van Rudolphus Cleveringa, in leven Olyslager en Anna Margaretha Mees.

Erfgenamen:

1. Frederikus Rudolphus CLEVERINGA,
2. Ella Catharina Cleveringa en echtgenoot Herman Adrianie Middendorp, Medicinae Doctor te Leens.

De totale nalatenschap bedroeg f.49.292.40, waarvan elk der co-dividenden de helft verkreeg.

===Aan Frederikus Rudolphus CLEVERINGA werd onder meer toegescheiden:

- nummer 1. een oly- en houtzaagmolen getekend nr.146, met de daarbij staande droogschuur en knechtenwoningen getekend nrs.75 en 76, benevens de daarbij behorende grond, waarop voorschreven gebouwen zijn staande en een kamp eigen land daaraan gelegen, alles staande en gelegen te Leens, in het Kanton Winsum, kwartier Appingedam, Provincie Groningen, swettende:
- ten Noorden aan Luitje Harms Reitsma en de weg;
  - " Oosten aan Luitje Torringa en de Wed^we. Enne Geerts Tammens;
  - " Zuiden de Wed^we. Enne Geerts Tammes,
  - " Westen de weg,
- door partijen onderling gewaardeerd op vijfduizend gulden f.5.000.- .

XX

RA./Groningen. Minuten Notaris H.van Bolhuis.

Nr. 2801., dd. 29 December 1826.

====Openbare Verkoop, gehouden in opdracht van Fredericus Rudolphus CLEVERINGA.

- sub 1. Een olie- en houtzaagmolen getekend nr.146, met de houtloods en molenaars- of knechtenwoning, benevens annexe houtschuur getekend nr.76 en de vaste beklemming van de heemsteden, balkgaten en tuinen waarop deze gebouwen staan, jaarlijksche huur op Midwinter f.10.- , zwettende:
- ten Noorden aan perceel nr.2 ("De Zaaken" genaamd) en perceel nr.3 ("Het Kalkwerk").
  - " Oosten aan Luitje Jannes Torringa.
  - " Zuiden aan de Wed^we. Enne Geerts Tammens.
  - " Westen aan de weg,
- zijnde dit perceel speciaal bezwaard met het onderhoud van de til in de zoogenaamde Tillensterweg gelegen.
- sub 2. De vaste en onopzegbare beklemming van een kamp land ("De Zaaken" genaamd), vaste huur op Midwinter vijf gulden, zwettende:
- ten Noorden aan de weg,
  - " Oosten " Luitje Tammes Torringa,
  - " Zuiden " de tuinen van het perceel nr. èen,
  - " Westen " Luitje Reitsma en het perceel nr.3, "Het Kalkwerk" genaamd,
- zullende de koper van dit perceel den dam moeten uitgraven welke tusschen dit perceel en het voorgaande ligt.
- sub.3. De vaste en onopzegbare beklemming van een onbehuisd heem, volgens afbakening ("Het Kalkwerk" genaamd) vaste huur op Midwinter .....

Midwinter f.2.--, zzettende:

ten Noorden aan het volgende perceel nr.4,
 " Oosten " het perceel nr.2, "De Zaaken" genaamd,
 " Zuiden " " balkgat van nummer een,
 " Westen " de weg,

zullende de koper den dam moeten uitgraven, welke tusschen dit en voorgaande perceel ligt.

sub 4, 5 en 6 door anderen gekocht.

sub 7. De eigendom der heemstede, balkgaten en tuinen van het perceel nr. een, welke jaarlijks tot vaste huur zullen doen f.10.--.

sub 8. De eigendom van de kamp land ("De Zaaken" genaamd) bij nr.2 omschreven, welke jaarlijks tot vaste huur zal doen f.5.--.

sub 9. De eigendom van het onbehuisd heem ("Het Kalkwerk" genaamd) bij nr.3 omschreven, welke jaarlijks tot vaste huur zal doen f.2.--.

subs 10 tot en met 18, andere koopers.

====Onder nr.1. is begrepen al het aanwezige olie- en houtzaagmolenaars gereedschap.

Aanvaarding: nr.1 op 1 Mei 1827, de overige perceelen daags na de toeslag.

Lasten voor de koopers op 1 Januari 1827.

Betaling: in twee gelijke termijnen: 1 Mei 1827 en 1 Mei 1828. Over nr.1 kan de laatste termijn blijven staan tegen 5% rente 's-jaars, primo op 1 Mei 1829 verschijnend.

====Hierna requireerde de comparant tot de veiling en verkoop over te gaan en nadat alstoen diverse veilingen hadden plaats gehad van de perceelen ieder afzonderlijk, is eindelijk van de perceelen nrs. een, twee, drie, zeven, acht en negen in massa hoogste bieder geweest en door den requirant tot koper verklaard voor de sum van tien duizend vijf honderd en vijftig gulden Jan Jans Rietema, houtkoper wonende te Ulrum, die zulks heeft aangenomen en daarbij gedeclareerd heeft dit mede namens deszelfs echtgenoot Elisabeth Lubberts Kuiper gedaan te hebben waarna hij na voorlezing hier ter plaatse heeft geteekend.

was getekend: J.J.Rijtema.

[Jan Jacobs RIETEMA, Lbw. op "Hollemaheerd", Houwerzijl, geb. Houwerzijl 29 Oct. 1759,

+ Houwerzijl 22 Mrt. 1851, begr. 'Oude Weem', Vliedorp.

Tr. Niekerk 29 Mei 1791

Anje Jans BEUKEMA,

geb. Niekerk 27 Dec. 1770,

+ Houwerzijl 27 Jun. 1849, begr. 'Oude Weem', Vliedorp.

dr. van: Jan Jans Beukema en Ailke Mennes.

Uit dit huwelijk 9 kinderen, waarvan:

nr. 2. Jan Jans RIETEMA, Houtkoper, Olieslager, Houtzaagmolenaar

te Leens, Molen "De Fortuyn",

geb./ged. Houwerzijl/Niekerk 4/12 Jan 1794

+ Leens 14 Dec. 1857

tr. Ulrum 3 Nov. 1822

Elisabeth Lubberts Kuipers,

geb. Houwerzijl 24 Aug. 1802

+ Leens 4 Dec. 1869

dr. van: Lubbert Derks Kuipers, Koopman te Houwerzijl en

Anje Jans Voet.

nr. 5. Simon Petrus Jans RIETEMA, Lbw. te Zuurdijk, sinds 1828

Lbw. te Hornhuizen.

geb./ged. Houwerzijl/Niekerk 1/22 Feb. 1801

+ Hornhuizen 18 Sep. 1847

tr. Leens 16 Mei 1825

Korneliske Luitjens Dijkhuis,

geb. Zuurdijk 6 Apr. 1801,

+ Hornhuizen 9 Mei 1853,

dr. van: Luitjen Claassens Dijkhuis, Lbw. te Zuurdijk en

Trijntje Jacobs Vonk.

Uit....

Uit dit huwelijk (nr.5): 10 kinderen, waarvan nr.8:

nr.8. Lammert Simons RIETEMA, Houthandelaar, Olieslager, Houtzaagmolenaar te Leens, Molen "De Fortuyn", geb. Hornhuizen 30 Dec. 1837
+ Leens 9 Mrt. 1903, begr. Nieuwe Kerkhof Leens, tr. Appingedam 9 Dec. 1861

Johanna Jans Ritsema, geb. Appingedam 4 Oct. 1840
+ Leens 18 Oct. 1915, begr. Nieuwe Kerkhof Leens.
dr. van: Jan Popkes Ritsema, Olieslager te Appingedam en Harmina Sieuwkes de Boer.

Uit dit huwelijk 9 kinderen, waarvan:

nr. 6 Harmannus Lammerts RIETEMA, mijn vader.

nr. 7 Ludolf Lammerts RIETEMA, Houthandelaar, Olieslager, Houtzaagmolenaar te Leens, Molen "De Fortuyn", geb. Leens 26 Mei 1873
+ Haren Gr. 4 Apr. 1962, begraven Leens, tr. Ulrum 6 Sep. 1907

Jantje Aloysius' Bruns, geb. Ulrum 25 Jan. 1868
+ Haren Gr. 17 Apr. 1949, begraven Leens, dr. van Aloysius Joannes' Bruns, Medicus te Ulrum en Esalina Willems Diekhuis.

Uit dit huwelijk geen kinderen.

7

Zie:

Zijlma "De Marne", p.199, "De oliemolen te Leens afgebrand", 1828.

Vinhuizen/Wumkes, "Stads en Dorpskroniek van Groningen", p.176.

1828, Nov. 18. "De houtzaag- en oliemolen van J.J.Rietema te Leens afgebrand, 80 mudden koolzaad, 18 amen olie 3000 koeken en al de gereedschappen zijn verloren gegaan. De schade wordt op 13 à 14000 guldens geschat. Dezelve was voor 6000 guldens gewaarborgd."

Groninger Courant', dd. 21 Nov. 1828.

'De Hoogelandster', dd. 14 Mrt. 1924, 5e Jrg. nr.37.

" Op 1 Mei 1827 had Jan Jans Rietema den molen gekocht van den vroegeren eigenaar Cleveringa; op 1 Mei 1927 is deze zaak dus een eeuw in bezit van de familie Rietema. Jan Jans Rietema heeft den molen laten herbouwen, doch voor zijn overlijden in 1857 is deze nogmaals, ik meen in 1839, een prooi der vlammen geworden.

Aan deze brand is nog een heel eigenaardige historie verbonden. Oud-oom Jan was een voor zijn tijd zeer verlicht en vooruitstrevend man. Aan tooverij, waarzeggerij en al dergelijke occulte dingen geloofde hij, in tegenstelling met vele van zijn (zelfs min of meer ontwikkelde) tijdgenooten niet. Nu had Leens, evenals trouwens nagenoeg ieder dorp van eenige beteekenis ook zijn officiële dorpswaarzegster, een oude natuurlijk heel leelijke vrouw, die in haar vrijen tijd ook nog zoo'n beetje aan heksen, tooveren en dergelijke geheimzinnigheden deed.

Zooals ik zei, Oom Jan geloofde niet in haar, stak zelfs vaak den draak met haar kunst(en). Of dit nu het oudje dwars zat, dan wel of ze werkelijk in de toekomst kon lezen, kan hier onbesproken blijven, doch op zekeren dag liet ze weten dat ze 'in trance' Oom's molen had zien branden met gekleurde zeilen.

Het was in dien tijd nog al gebruik uit een oogpunt van welstand en netheid, dat de eigenaar van een molen de zeilen liet verven, om en om, rood en geel (menie en oker).

Oom .....

Oom Jan had dat niet gedaan: de zeilen hadden hun oorspronkelijke kleur, grijs-grauw, behouden. Toen hij echter hoorde dat " 't olle wief zien meulen branden zain har mit kleurde zailen", was hij er precies de man naar om hare uitspraak te tarten en aan heel Leens en omgeving te laten zien, dat de waarzeggerij van " 't oude vrouwtje" niets dan apekool was. Hij liet onmiddellijk de zeilen van zijn molen verven.

Eenige weken later is de molen afgebrand. De brand heeft natuurlijk met de voorspelling van 't oudje, noch met de hoovaardij van Oom Jan iets te maken gehad, mar het is toch wel heel eigenaardig en het gaf hen, die in heksen en waarzeggen geloofden een stimulans, dat het juist gebeurde, zooals voorspeld was."

====De op 18 Nov. 1828 afgebrande Houtzaag- en Oliemolen werd herbouwd uitsluitend als Houtzaagmolen. In 1870 werd een olieslag aangebouwd, verkregen van de 1853 tussen Leens en Leenstertillen gebouwde oliemolen, welke in 1870 werd afgebroken. (zie Zijlma, pp.210, 216.)

Notaris J.Th.W.Reilingh Dzn. te Leens.

Advertentie.

====Op MAANDAG 3 Augustus 1903 's nam. 5 uur zullen ten huize van den kastelein K.Boekhold te Leens, ten verzoeke van de wed. L.Rietema Szn. en kinderen, publiek worden verkocht:

- I. Eene hechte, sterke wel onderhouden zeer beklante, zelfzwichtende WIND-HOUTZAAG- en OLIEMOLEN, waarvan laatstgenoemde ook door stoom kan worden gedreven, met daarbij staande machinekamer en eene nieuwe stoommachine met ketel, benevens zeer groote balkenkolk en de v.a.i.a.l. vererv. bekl. van 43 Are 20 ca. Grond, zullende op 1 Mei tot vaste huur doen de som van f.10.--.
- II. Eene groote, met pannen gedekte houten Loods, waarin ruime bergplaats voor hout en oliezaden, met daarbij behoorenden Grond, groot 29 Are, 40 ca., als voren tot vaste huur zullende doen f.10.--.
- III. Een perceel bouwterrein naast perceel II, groot 16 Are, als voren tot vaste huur zullende doen f.10.--.
- IV. Een roijale, wel doortimmerde, van vele gerieflijkheden voorzien Heerenbehuizing, m. groote Schuur, Koetshuis etc. en daarbij beh. Grond samen groot 19 A.95 ca. als voren tot vaste huur zullende doen f.15.--.
- V. Een naar de eischen des tijds ingerichte, in 1902 geheel verbouwde Kalkoven, met groote Lesschuur, Pakhuis, Grond en Uitweg te zamen groot 11 A.78 ca., als voren tot huur zullende doen f.10.--.
- VI. Een perceel Bouwterrein groot 4 A.60 ca., als voren tot huur zullende doen f.5.-, liggende achter perceel V.
- VII. Eene Behuizing, waarin 2 woonkamers, met erf en Grond, groot 4 A. 95 ca., als voren tot vaste huur zullende doen f.5.--.
- VIII. Eene Behuizing, waarin 3 woonkamers, met Erf en Grond, groot 5 A. 36 ca., als voren tot vaste huur zullende doen f.5.--.
- IX. Een perceel Bouwterrein met Uitweg, groot 4 A. 52 ca., als voren tot vaste huur zullende doen f.5.-, liggende aan den Zandweg naar Douwen.
- X. De v.a.i.a.l. vererv.Bekl. van 1 Hectare 60 Cent. uitmuntend oud Groenland, zullende als voren tot vaste huur doen f.15.--, liggende onmiddellijk naast perceel I.
- XI. tot en met XX. De Eigendommen van voorschreven perceelen.

Aanvaarding van de perceelen 1, 2, 3, 5, 6, 9 en 10 op 1 November 1903 en van de perceelen 4, 7 en 8 op 1 Mei 1904.

Betaling bij de aanvaarding.

=====
Courantenbericht.   Afloop van Verkoopning.

LEENS, 3 Aug.(1903). Ten verzoeke van de wed. en erven van wijlen den heer L.Rietema Szn. en ten overstaan van Notaris Reilingh alhier had heden de verkoop plaats van:

- 1. Een wind-houtzaag- en oliemolen; koper de heer L.Rietema Lzn. voor f.2105.-
- 2. Eene houtloods, waarin zaadzolder; koper de heer L.Rietema Lzn. alhier voor f.1645.-
- 3. Een perceel bouwterrein, groot 16 Are; hoogste bieder de heer H.Poel, alhier; niet gegund.
- 4. Eene heerenbehuizing met schuur; koopster de wed.L.Rietema voor f.2775.-
- 5. Eene kalkoven met lesschuur; hoogste bieder de heer G.Kruizinga alhier voor f.1580.-; niet gegund.

6. ....

